

1.Код: ВВ.1.20

2.Назва: **ДІЯЛЬНІСТЬ САМОДІЯЛЬНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ**

3.Тип (обов'язковий / вибірковий): вибірковий

4.Цикл (короткий, перший, другий / третій): другий цикл

5.Рік навчання, коли пропонується цей компонент: третій

6.Семестр/триместр, коли забезпечується компонент: 5 семестр

7.Кількість встановлених кредитів ЄКТС: 5

8.Прізвище лекторів: Романенко О.В. Клипач О.М.

9.Результати навчання: **знання:** сучасний стан та перспективи розвитку, систему туристичної самодіяльної організації (клубної діяльності); законодавчі та нормативно-інструктивні документи, що регламентують розвиток самодіяльного туризму, особливості супроводу туристів на певних ділянках маршруту різних видів спортивного туризму (пішохідного, водного, велосипедного, гірського та ін.); **вміння:** використовувати в професійній діяльності результати шкільної туристсько-краєзнавчої роботи та брати участь у профорієнтаційному спрямуванні шкільної (позашкільної) роботи з учнівською молоддю у сферу обслуговування, зокрема туризм; проводити анкетування, опитування туристів перед, під час та після подорожі, походу, експедиції щодо дослідження формування зацікавленості до занять основними видами туризму та спеціалізованими, аналізувати особливості формування нових маршрутів, порівнювати якість проходження маршрутів за звітною документацією МКК; **компетентності:** здатність використовувати можливості співпраці школи, університету, центру дитячо-юнацького туризму, державних установ та тур клубів щодо розвитку самодіяльного туризму; здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту на регіональному рівні, здатність складати перспективні програми розвитку самодіяльного туризму за місцем проживання, ведення переговорів при співпраці між клубами, державними, приватними установами, підприємствами та спілкування з туристами. ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії, уміння працювати автономно та в команді. ФК23.Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс - мажорних обставинах. РН20) виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

10.Форми запровадження (аудиторне/ дистанційне навчання...): аудиторне, дистанційне навчання.

11.Зміст курсу:**Тема 1. Становлення та розвиток самодіяльного туризму.** Подорожі допитливих як прообраз самодіяльного туризму та етапи його становлення. Систематизація відомостей про самодіяльний туризм. Участь Академії наук України і Київського Будинку Учених у становленні самодіяльного туризму. Основна структура оздоровчо-спортивного туризму. **Тема 2. Самодіяльний туристичний рух в Україні.** Понятійно-термінологічний апарат туристичної самодіяльної організації. Ветерани самодіяльного туристичного руху: Крапівнікова Т. І. гуртківець КПДЮ, Погребецький М.Т., Коробков С.В. та ін.. **Тема 3. Умови розвитку організаційної системи туризму.** Рівні керування туристичних організацій. Індивідуальні та колективні особливості створення територіальної туристичної організації. Моделювання розвитку сучасних, національних туристичних об'єднань до європейських та світових стандартів. Президія Федерації спортивного туризму України. Комісії з видів активного туризму. Територіальна туристична організація (тур клуб «Крокус») як добровільне громадське об'єднання. **Тема 4. Державне регулювання розвитку туристичної сфери України.** Пріоритетні напрямки національного туризму. Туристичні самодіяльні організації, їх особливості. Діяльність ФСТУ. Туризм як явище громадського життя з використання походів у виховних і освітніх цілях. Завдання Державної програми розвитку туризму. **Тема 5. Законодавчі та нормативно-інструктивні документи що регламентують розвиток ТСО.** Нормативно-правові основи формування туристичної організації. Необхідна документація ТСО. Обов'язки і права керівника тур групи. Міжнародна «Хартія

туризму»; Глобальний етичний кодекс туризму («Кодекс мандрівника »); Гаазька декларація з туризму; Закон України «Про туризм»; Статут ФСТУ; Правила організації самодіяльних тур подорожей; Правила проведення тур подорожей з учнівською та студентською молоддю України; Положення про тур (МКК); Правила проведення змагань з техніки спортивного туризму та спортивних тур походів; Положення про систему підготовки кадрів спортивного туризму; Класифікація маршрутів тур походів. **Тема 6. Організаційні форми туристичної діяльності.** Організаційно-масова діяльність ТСО. Навчально-методичний напрям діяльності ТСО. Типи, види і форми самодіяльного туризму. За характером тур маршруту та ін. Підготовка і проведення тур походів, експедицій, подорожей, мандрівок з різних видів туризму як основні види діяльності ТСО. Стаціонарні та туристські, масові, групові та індивідуальні як форми ТСО. Теоретична (гуртки, факультативи, конференції), краєзнавча (екскурсії, походи, експедиції), творча (культурно-масові заходи та ігрова діяльність), суспільно корисна як форми роботи. Клієнти та партнери ТСО. Потенціальні клієнти та партнери тур організації. Виставки, ярмарки та тур салони. **Тема 7. Професійна психологічна підготовка туристів самодіяльної організації.** Особистісний розвиток протягом усього життя. Типи характеру учасників тур відпочинку, подорожей та мандрівок. Принципи класифікації характерів в європейській астрології. Становлення особистості як період особливо активного формування духовного багатства людини, її моральної чистоти, фізичної досконалості, готовності до праці, здатності бути активним громадським діячем. **Тема 8. Характеристика туристичного маршруту діяльності ТСО.** Організація оздоровчо-спортивної роботи пішохідного, гірського та лижного туризму. Організація масової роботи водного, велосипедного, спелеологічного та гірськолижного туризму. Самодіяльний туризм у системі відпочинку. Специфічна особливість гірського туризму. Найголовніша небезпека зимових походів. Територія України для здійснення велосипедних подорожей, спелеотуризму, автотуризму та ін. **Тема 9. Забезпечення безпеки подорожі.** Гарантування захисту та безпеки туристів. Основні загрози розвитку туризму. Безпека туризму. Потенційні небезпеки в подорожах. Зобов'язання фахівців тур діяльності щодо регулярного проведення інструктажу стосовно прав та обов'язків туристів, виконання ними дій у разі екстремальних ситуацій чи завданої їм шкоди, вимог законодавства країни перебування, оформлення медичного страхування, профілактики травматизму невинного характеру (пожеж, отруєнь алкоголем, ураження електрострумом, утоплень) тощо. **Тема 10. Діяльність ТСО в сфері екстремального туризму.** Екстремальний туризм як активний засіб пересування. Екзотичні види екстремального туризму. Популярні місця екстремального туризму. Екстремальний туризм - подорожі і розваги, лазіння по скелях, плавання на плотах по бурхливих ріках, підводний туризм, сафарі, фізична підготовка. Пригодницькі подорожі, відвідування екзотичних місць, вулканів, островів, водоспадів і ін. Нестандартні подорожі в екзотичні й екологічно чисті природні резервації (джайлоо), пов'язані з незвичайними подорожами, нетрадиційними транспортними засобами. **Тема 11. Особливості узагальнення вітчизняного та закордонного досвіду з питань діяльності самодіяльного туризму.** Німецький Альпійський Союз, особливості організації туристів. Західноєвропейські клуби, правила, норми, структури та організація праці. Деякі аспекти становлення самодіяльного туризму Закарпаття. Створення сучасних тур маршрутів. Проблеми та перспективи розвитку активного самодіяльного туризму. **Тема 12. Планування діяльності туристичної самодіяльної організації.** Процес планування. Стратегічне планування. Соціальна орієнтація. Планування як самостійна галузь знань та особлива сфера людської діяльності. Методологія планування як сукупність теоретичних висновків, загальних закономірностей, наукових принципів розробки планів, їх обґрунтування та

описання відповідно до сучасних вимог клубної діяльності. **Тема 13. Організація змагання з тур багатоборства в клубній діяльності.** Організація і планування тренувань. Змагання з тур багатоборства. Туристка техніка, тур зльоти, спортивне орієнтування, скелелазіння, вело туризм, авто туризм. Основні завдання - вдосконалення техніки і тактики туризму, підтримка фізичної та морально-вольової підготовки на високому рівні. Види тур змагань: змагання з туристичних навиків, з тур техніки і з орієнтування на місцевості. Тур зльоти як туристичні свята на природі. **Тема 14. Відродження тур активності як форма реалізації людиною свого потенціалу.** Тур активність, діяльність як сприяння розширенню сфери свободи особистості, сфери прийняття самостійних, найбільш оптимальних і відповідальних рішень. Глибокий психічний розлад від творів мистецтва та вишуканого природного ландшафту. Ознаки: запаморочення, втрата самовідчуття та орієнтації, депресія. Ієрархії цінностей українців як прагнення до незалежності власного існування, до можливості самому визначати свою життєву стратегію. **Тема 15. Особливості діяльності туристичної самодіяльної організації.** Територіальний тур клуб та його характеристика. Діяльність клубу на демократичних засадах: добровільності, рівноправності, самоврядування, виборності та підзвітності своїх керівних органів, законності та гласності. Клуб як юридична особа, державна реєстрація: самостійний баланс, відокремлене майно, розрахунковий, валютний та інші рахунки у банках України. **Тема 16. Науковці і практики щодо існуючих проблем діяльності ТСО.** Проблемні питання становлення та розвитку самодіяльного туризму. Проблемні питання класифікації спеціалістів тур організації. Розробка термінологічного апарату самодіяльного туризму. Методологія формування теоретичних засад та ін. **Тема 17. Добровільне об'єднання як громадська організація задля задоволення інтересів і потреб громадян на засадах самоврядування.** Поняття, види, функції - захисна, виховна, кадрова, політична громадської організації. Громадський рух. Засоби тиску суспільних об'єднань на органи влади. Функціонування громадських організацій і рухів. Основні відмінні риси громадських організацій. Оподаткування неприбуткових установ та організацій. Молодіжні громадські організації. Дитячі громадські організації.

Рекомендована література

Базова.

1. Атаманюк Я. Д. Діяльність туристської самодіяльної організації: навч.-метод. посіб. / Я. Д. Атаманюк, Т. Д. Атаманюк, П. А. Горішевський; Галицька академія. - Івано-Франківськ: [б. в.], 2008. - 278 с.
2. Грицак Ю.П. Организация самодетельного туризма: Учебное пособие для студентов специальности «туризм». – Харьков: Экограф, 2008. - 164 с.
3. Дехтяр В.Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму. - К.: Науковий світ_ 2002. – 202 с.
4. Зубалій М.Д. Пішохідний туризм. - К., Здоров'я, 1977.
5. Правила проведення туристських подорожей з учнівською і студентською молоддю України. Наказ міністра освіти України відповідно до положення про Міністерство освіти України, затвердженого Постановою Кабміну України від 08.07.92. №384. «Краєзнавство. Географія. Туризм». №35-36. 1999.
6. Рудев І. М. Діяльність туристської самодіяльної організації: [навчальний посібник] / І. М. Рудев. Київ, 2006.-352 с.
7. Романенко О.В. Туризм та спортивне орієнтування. Навчально-методичні рекомендації. – К.: - КУТЕП. - 2003. – 74 с.
8. Романенко О.В. Вплив системи підготовки кадрів на покращення стану спортивного та оздоровчого туризму у вищих навчальних закладах України //Культура і освіта фахівців туристської сфери: сучасні тенденції та прогнози: Матеріали III-о Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: - КУТЕП. - 2004. - С.609-612.

9. Романенко О.В. Діяльність туристської самодіяльної організації //Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія №4, 2008. - Випуск 19. С. 195-201.
10. Романенко О.В., Бабій І.М. Чемпіонат Світу з орієнтування на місцевості: становлення, проблеми та перспективи проведення WOC на базі НПП «Синевир» Закарпатської області. Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія №15, Збірник наукових праць /За ред. О.В.Тимошенко. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2018. - Випуск ЗК(97)18. – с. 634. С. 485-489.

Допоміжна

1. Білодід А. О., Дем'яник М. В., Кисличенко Л. А. Одноденний туристський похід: краєзнавчий аспект. Пріоритети розвитку педагогічних та психологічних наук у ХХІ столітті: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (15–16 березня 2019 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2019. – Ч. 1. – 108 с. С.71-75.
2. Куриленко Т.С., Сищук Т.М., Чорна Ю.Е. Організація туристського походу виробничої технологічної практики як вдосконалення професійного самовизначення. Основи спортивного туризму в рекреаційній діяльності: збірник наукових праць [Електронний ресурс]. Харків: ХДАФК, 2016. – 358 с. – Режим доступу: <http://journals.urau.ua/index.php/wissn055>. С. 251-261.
3. Романенко О.В. Методика самостійних занять з оздоровчо-спортивного орієнтування на велосипедах. //Гуманітарний вісник. Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди: Науково-теоретичний збірник. – К.: КИТ. - 2004.- С.178-185.
4. Романенко О.В. Орієнтування на місцевості: Навчально – методичні рекомендації для самостійних занять студентів всіх форм навчання. - К.: КУТЕП. - 2004. – 58 с.
5. Романенко О.В. Роль картографії в орієнтуванні на місцевості. Основи побудови тренувального процесу в циклічних та екстремальних видах спорту: збірник наукових праць [Електронний ресурс]. Харків: ХДАФК, 2019. Вип.3. 222 с. С. 130-135. URL: 22-23 березня 2019 р. http://journals.urau.ua/cvs_konf/issue/archive.
6. Фокін.С. П. Діяльність туристської самодіяльної організації : навч. посіб. /С. П. Фокін; Нац. авіац. ун-т. - Київ : НАУ, 2014. - 199 с.

12.Рекомендоване або обов'язкове вивчення й інші навчальні ресурси /засоби: рекомендована науково-пошукова робота, обов'язкове вивчення основних елементів організації та проведення індивідуальних, групових та масових тур заходів. Презентація проектів тур заходів, програм для різної вікової категорії туристів.

13.Заплановані види навчальної діяльності та методи викладання: лекції, тест-контроль, лабораторні заняття, консультування, робота в ініціативних групах, науково-пошукова, індивідуальна та самостійна робота. Участь в конференціях.

14.Форми та критерії оцінювання: Вхідний, поточний контроль та оцінювання виконання завдань на лабораторних заняттях, оцінювання контрольних модульних робіт, виконання творчих індивідуальних завдань, самостійної роботи. Підсумковий контроль, екзамен у V семестрі. Шкала оцінювання: національна та ECTS.

Критерії оцінювання.

№	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій, практичних робіт тощо	Загальна кількість балів
1	Вхідний контроль, відвідування та активність під час лекцій, опорний конспект	1	20	20
2	Виконання лабораторних робіт,			

	участь у діловій грі, розв'язання практичної ситуації,	1	10	10
3	Заохочувальні бали: участь у науковому гуртку.	1	1	5
4	Контроль самостійної роботи: написання реферату на задану тематику	1	1	5
5	Модульний контроль: виконання контрольної роботи	10	2	20
Результати поточного контролю				60
Екзамен				40
Підсумкова оцінка				100

Сума балів за навчальну діяльність	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для екзамену
90-100	A	високий: відмінно	добре
80-89	B	достатній: добре	
70-79	C		
65-69	D	низький: задовільно	
60-64	E		
35-39	FX	Незадовільний (з можливістю повторного складання)	не задовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільний (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Мова викладання: українська.